

Tredje roten, tomt 86

Kvarteret Perukmakaren

Femtonde roten 1637–87

Sjunde roten 1657–70

Kyrkogatan 60, norra sida Fredsgatan –
Ö.Vallen 3.85, 3.86

Börge Andersson

1637–56: 2 mtl, 1656:-18 1657v:-9 (VII), 1657h *Börge båtsman* 1661–62½ Börge Anderssons änka 1668–70

Anders Böcker ibm

Claes Swandt bildhuggare

1656–63 RM 1666, änkan 1668–70

Claes bildhuggare omtalas 1655 som boende hos “Barbro Trulls” (Vallgatan). Vid Göteborgs underrätt den 16.3.1666 vände sig *Bengt Olofsson i Bua* och Väre socken (Halland) mot Claes bildhuggares *hustru* Anna Brick för en obligation på 79 daler utgiven 1665 Mikaelidagen.

Hans Andersson timmerman 1667. Jämför Hans Timmerman i rote 6, 1646 och rote 29 1647–

Skepparen Anders Bengtsson Ulf 1681

Enligt ränte- och byggnadskollegiets protokoll den 3.7.1671 hade sandförarna Anders Ulf och *Anders Bengtsson* fört 12 båtar sand till rådhuset à 1 d smt styck, vilket gjorde 12 d smt.

Den 6.2.1688 sålde skepparen Anders Bengtsson Ulf för 56 rdr en halv tomt mellan skulten Anders Bengtsson Lomb i väster och *sal Lars i Gaddås* i öster till

stadssoldaten Lars Pedersson

som var ägare 1696. Dennes *änka* Karin Jonsdotter bör först ha gift om sig med

Olof Björsson stadssoldat

som var ägare 1710, vars gård 1715 endast värderades till 80 d smt. I varje fall var hon 1717 gift med stadssoldaten Nils Jönsson i Hållsås, vars hustru 1717 säges heta just Karin Jonsdotter. Hon hade 1720 blivit änka på nytt. Sal. stadssoldaten Lars Perssons änka Karin Jonsdotter sålde den 17.6.1721 till

borgaren Lars Petersson

hus och gård som var en halv tomt med de hus, som därpå var bebyggda, belägen till gatan eller s.k. framtomten, på Kyrkogatan vid vallen mellan timmermannen Sven Anderssons gård i väster och båtekarlen Sven Anderssons änkas gård å östra sidan (uppbud 3.3.1722).

1734 omtalas båtekarlen Lars Pehrsson som sjuklig, gammal och fattig. Nästa år ägdes gården av hans fattiga änka, som hade stadssoldaten *Petter Esberg* som inneboende.

Bouppteckning företogs den 3.1.1738 efter avlidne båtekarlen Lars Persson och dess avlidna hustru Elin Jonsdotter. Deras lilla hus på Kyrkogatan, värderad till 225 d smt, låg emellan löjtnant Petter Limmerhult i väster och båtekarlen Håkan Gunnarsson i öster. Nästa ägare var

Jonas Lundbeck d.y.

(död före 25.9.1760), 1741 kallad tobaksrullare. Han var son till *hökaren Jonas Lundbeck d.ä.*, efter vilken bouppteckning gjordes i nov. 1751, och *Ingeborg Nilsson* (se 3.85). Jonas Lundbeck d.y. fick burskap som hökare den 4.7.1746 men kallas i tomtöreslängden 1750 besökare. Vid bouppteckningen den 10.11.1742 efter hans första hustru Anna Catharina Nyman ägde han ett litet hus med tomt på Kyrkogatan i hörnet vid vallen bredvid löjtnant Petter Limmerhults gård. Genom reparation hade husets värde ökat från inköpspriset 225 d smt vid köpet 1740 till 350 daler, Vid bouppteckningen den 15.9.1757 efter Jonas Lundbecks andra hustru Margareta Dimberg (vars syster var gift med *besökaren Bengt Schoug*) angavs huset ligga mellan ostindiefararen Gadds och båtekarlen Håkan Gunnarssons änkas gårdar och vara värt 650 daler. Behållningen i boet var 1.451:20.

På avlidne borgaren Jonas Lundbecks borgenärers begäran utropades den 25.9.1760 hans och hans änkas egendom hus och gård på Kyrkogatan, värd 751 d smt. Den såldes till borgaren Olof Dahlgren för 1 324 d smt, som kan vara densamme som den 9.25 bosatte, före 23.4.1768 avlidne hökaren Olof Dahlgren.

1765: Hökaren Jan Liedman. Var han densamme som den Johan Lidman i en skrivelse till magistraten den 22.4.1765 (EIIb:111) berättade, att han hade försålt sin fasta egendom och ämnade begiva sig från staden? Han ville inleverera räkenskap för sitt i september 1763 pålagda förmynderskap för framlidne *matrosen Johan Hermans* efterlämnade dotter *Anna Maria*. Han ville befrias från förmynderskapet.

Redan den 12.2.1767 kunde

sjömannen Nils Hjort

pantsätta sitt hus och gård på Kyrkogatan till *handelsmannen Joh. And. Lamberg* (EIIb:111). Den 8.3.1769 begärde *sockerbruksmästaren Johan Westergren* vid Göteborgs Stärkelsefabrik på grund av sina fordringar på 497 d smt inteckning i sjömannen Nils Hjorts och hans hustru *Thoras* på Kyrkogatan belägna hus och gård. Skulden hade ingåtts för gårdens "tarfweliga och oumgångeliga reparation" och nödigt uppehälle för Thora och barnen.

Den 5.5.1770 aktualiserade Johan Anders Lamberg och Söner sitt gamla krav på 600 d smt, som förfallit till betalning redan för 4 år sedan. Man sökte utmätning. Nils Hjort befann sig utrikes och det var ovisst om han någonsin återvände. Man hade väntat förgäves i fem år på hans hemkomst.

Enligt auktionskammarens protokoll såldes den 31.8.1770 sjömannen Nils Hjorts hus på Kyrkogatan till nämndemannen Anders Olofsson i Kallebäck, som 3.4.1769 hade begärt inteckning i gården på grund av sina fordringar på 1 400 d smt (EIIb:134). 1775 betalades tomtöret av

verktygsmeden Gottfried Zehler

I december 1768 framvisade den avskedade soldaten verktygsmedgesällen Gottfrid Zehler sina meriter för magistraten. Han hade lärt professionen av sin fader i Berlin. Som många andra hade han varit tvungen att antaga krigstjänst, varunder han blev fången och kom sedan hit till Sverige och antog tjänst vid Hessensteinska regementet på sex år. Han begärde nu burskap och mästerskap. Han bifogade intyg från ett flertal åldermän i olika hantverksskrån. *Skomakare Wettling*

attesterade, att Zehler visat prov på att av järn och stål kunna tillverka alla de persedlar som tänger, raspar, hamrar, knivar, sylar och annat, som behövdes i yrket. *Petter Hagelberg, Lorentz Gepert skomakare* och *Olof Kruse* intygade, att de av Gottfrid Zehler tillverkade verktygen var av samma godhet som de "tyska eller Smalkaldiska", som tidigare hade importerats men nu hade förbjudits. De påstod, att klensmedmästarna icke gärna befattade sig med sådant arbete. "Ty blifwer denne Zehler af oss hos högädle vederbörande herrar på det bästa rekommenderad".

För *snickare von der Heide* hade Zehler visat prov på "hammare, tång, sågar, filar, raspar, hoggjern, höfweljern, skrobb och slättjern, rubangs- och fribangsjern samt vad slags kjäl(?)höfweljern, som brukas som snickarredskap". Även *sadelmakarna Anders Edberg, Johan Fock* och *Hans Törnvall* rekommenderade Zehler för arbeten, som klensmedmästarna icke gärna åtog sig: hamrar, tänger, hand- och verkknivar, bandknivar, huggpipor, större och mindre sylspett av alla sorter, "räckejärn", ritjärn, "billadexel" och sågar.

Men klensmedsämberet tvivlade på att Zehler hade varit gesäll. De påstod, att åldermännen i de citerade ämbetena hade nekat till att ha skrivit intygen, vilket Zehler fann "anstöteligt". Någon sådan enskild profession som verktygssmed fanns inte enligt *Ungert Bergström*.

Men Gottfrid Zehler fick burskap den 16.5.1770. Före den 9.10.1783 bör verktygssmeden ha flyttat härifrån, ty då pantsatte Gottfrid Zehler sin gård på Kvarnberget 10.52 (från vilken tomt ovanstående uppgifter om Zehler är citat).

3.86 nämnes 1785–90 som högare Olof Ahlbergs hus och 1795–1800 som hans ödetomt. Mademoiselle Maria Elisabeth Neuman uppbjöd den 18.5.1805 både denna gård 3.86 som 3.85. Hon ägde båda gårdarna 1807.

Senare uppbud av 3.85–86

gördelmakaren Kjell Pravitz	15.1.1844
tunnbindaren C W Olsson	3.11.1862